

Screening karcinomu děložního hrdla absolvovalo loni rekordních 1,3 milionu žen

4.3.2026 - Viktorie Plívová | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Každý rok je v Česku zhruba 750 nových případů rakoviny děložního hrdla. Podle informací Národního screeningového centra ročně pak na tuto nemoc zemře až 300 žen. Loni se s touto diagnózou léčilo téměř 4200 klientek Všeobecné zdravotní pojišťovny. Rakovinu děložního čípku způsobuje ve většině případů lidský papilomavirus (HPV), jenž může mít na svědomí i závažná onemocnění u mužů.

Přenáší se kontaktem kůže a sliznic. Nejlepší ochranou je očkování, důležité jsou také preventivní prohlídky, které dokáží zachytit onemocnění v době, kdy je dobře léčitelné. Na 4. března připadá Světový den boje proti HPV.

„Existuje celá řada různých typů HPV a s většinou z nich si běžně poradí imunitní systém bez jakýchkoli následků. Ovšem některé vysoce rizikové typy mohou vést ke vzniku rakoviny děložního čípku. Infekce HPV navíc velmi často probíhá bez jakýchkoli viditelných příznaků. Nakažený člověk tak může virus předávat dál, aniž by o tom věděl,“ upřesňuje **Miroslav Jankůj**, pověřený náměstek ředitele VZP pro zdravotní péči, a dodává: „Jedná se o jediný typ rakoviny, před kterou se lze ochránit očkováním. To je nejúčinnější v době před zahájením sexuálního života. Patří mezi nepovinná očkování a z veřejného zdravotního pojištění je plně hrazeno dívkám i chlapcům ve věku od 11 do 15 let.“

Screening absolvuje každý rok více žen

Rizikové viry, a tedy mj. také včasné odhalení přednádorového stavu, pomáhají zachytit pravidelné preventivní prohlídky u gynekologa. Za loňský rok je absolvovalo téměř 1,3 milionu klientek VZP. Návštěvnost těchto prohlídek každoročně mírně roste, oproti roku 2024 se vloni nechalo vyšetřit o 50 tisíc klientek více, za posledních pět let registruje VZP celkový nárůst téměř o 10 %.

Testy odhalily přítomnost HPV včas u téměř 4500 žen

V minulém roce VZP uhradila rozšířené HPV testování více než 61 tisícům žen ve stanovených věkových skupinách (ve věku 35, 45 a 55 let). U 4469 z nich test odhalil přítomnost HPV včas, tedy ještě před rozvojem závažnějších změn. „Spojení každoroční cytologie s testem na přítomnost HPV poskytuje velmi spolehlivou informaci o tom, zda je děložní čípek v pořádku. Pozitivní výsledek přitom automaticky neznamená diagnózu rakoviny – další postup vždy určí následná vyšetření. Mírné změny se často upraví samovolně, i když je nutné častější sledování. Pokud jsou ale nálezy závažnější, může být nutný zákrok, například konizace, při níž se odstraní pouze postižená část děložního hrdla,“ říká **Miroslav Jankůj**.

Očkovat se nechalo už 283 tisíc mladistvých klientů VZP

Proti HPV je účinné očkování, které je plně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění dívkám i chlapcům ve věku od 11 let do dovršení 15 let věku. Chlapcům začalo být hrazeno od roku 2018. Za tu dobu se nechalo v případě klientů VZP očkovat téměř 113 tisíc chlapců a 170 tisíc dívek. Navíc i zájem o toto očkování roste. Zatímco v roce 2018 se nechalo očkovat skoro 31 tisíc mladistvých klientů VZP, loni už to bylo téměř 74 tisíc. Ostatní klienti (mimo věkovou skupinu) si mohou uhradit

očkovací látku sami, v případě klientů VZP ale mohou z fondu prevence čerpat na toto očkování 1500 Kč. Očkování proti HPV provádí praktický lékař pro děti a dorost nebo gynekolog ve dvou-, respektive třídávkových schématech (záleží na věku očkované osoby). Podrobněji se tématu věnuje Otázka týdne.

Prevence proti viru HPV:

- **screening karcinomu děložního hrdla:** u gynekologa je zahrnuto jednou za rok provedení onkologické cytologie. Doporučuje se také absolvovat screening karcinomu děložního hrdla včetně vysoce výkonného HPV DNA testu třikrát za život (ve věku 35, 45 a 55 let);
- **ochrana před dalším přenosem HPV:** očkování;
- **minimalizovat rizika, která umožní přetrvání viru v těle:** nekouřit, dbát na intimní hygienu, léčba gynekologických zánětů, při pohlavním styku používat kondom, který snižuje riziko přenosu;
- **absolvovat pravidelně gynekologická vyšetření.**

Viktorie Plívová

tisková mluvčí

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/screening-karcinomu-delozniho-hrdla-absolvovalo-loni-rekordnich-1-3-milionu-zen>